

Introitus:

„Nebyl jsem to já, koho jsi vzýval, Jákobe, kvůli mně ses neobtěžoval, Izraeli! Svě jehňátko v obětí zápalnou jsi pro mne nepřivedl, nectil jsi mě svými obětními hody. Nenutil jsem tě sloužit mi obětními dary, ani kadidlem jsem tě neobtěžoval. Vonné koření jsi mi za stříbro nenakoupil, tukem svých obětí jsi mě neobčerstvil. Jenom svými hříchy chtěls mě nutit k službě, svými nepravostmi jsi mě obtěžoval.

Já, já sám vymažu kvůli sobě tvoje nevěrnosti, na tvé hříchy nevzpomenu. Připomeň mi to, můžem se spolu soudit, sám si spočítej, pro co bys mohl být ospravedlněn. Tvůj otec byl první, který zhřešil, tvoji mluvčí mi byli nevěrní. Správce svatyně jsem zbavil posvěcení, Jákoba jsem vydal klatbě, Izraele zhanobení.“

Izajáš 43, 22-24

Vzájemná únava

Třikrát a dost! Tak počítáme svoje snahy o nějakou změnu. Pán Bůh má lepší počty! Četli jsme závěr 43. kapitoly. To je díl Bible, který dýchá povzbuzením a posilou. Pán Bůh se v něm hlásí k aktivitě. Jeho rozhodné **Já** prochází celou 43. a ještě začátkem 44. kapitoly. Minimálně šest velkých příznání, šest velkých **Já**¹, ze kterých mohou žít díky Pánu Ježíši Kristu i křesťané:

1. *„Neboj se, **já** jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj. Půjdeš-li přes vody, já budu s tebou, půjdeš-li přes řeky, nestrhne tě proud, půjdeš-li ohněm, nespálíš se, plamen tě nepopálí....“* (43, 1n)
2. *Tak mě poznáte a uvěříte mi a pochopíte, že to jsem já... **Já, já** jsem Hospodin, kromě mne žádný spasitel není. **Já** jsem oznamoval a zachraňoval, **já** jsem ohlašoval, a nikdo cizí mezi vámi...“* (43, 10-12)
3. *„**Já**, Hospodin, jsem váš Svatý, stvořitel Izraele, váš Král.“* (43, 15)
4. *„Hle, (**já**) činím něco docela nového a už to raší.“* (43, 19)
5. *„**Já, já** sám vymažu kvůli sobě tvoje nevěrnosti, na tvé hříchy nevzpomenu.“* (43, 25)
6. *„**Já** vyleji svého ducha na tvé potomstvo a své požehnání na ty, kteří z tebe vzejdou.“* (44, 3)

A přesto je v závěru 43. kapitoly také nejsilnější slovo o soudu. *Tvůj otec byl první, který zhřešil, tvoji mluvčí mi byli nevěrní. Správce svatyně jsem zbavil posvěcení, Jákoba jsem vydal klatbě, Izraele zhanobení.“* A to i výrazově, klatba (*chérem*) je vhodné slovo pro zničení Jericha či Amáleka. Jak takové strašné zavržení vzniká? Z únavy.

Unavený člověk

Ale ty, Jákobe, jsi mne nevzýval, neboť jsi mnou unavený, Izraeli... (43, 22) Je to možné, že lidé jsou unaveni Bohem? *Lapají po dechu*, jak je to v hebrejštině doslovně (*yaga*)?

a) Únava je ale přirozená a zdravá

Lidský život potřebuje přiměřenou únavu. Kdo pracuje, měl by být přiměřeně unaven a měl by mít odpočinek jako protiváhu. A za únavu i odpočinek pak může chválit Boha. Naše jarní únavy jsou logickým důsledkem času bez slunce a světla. Únava po přestáté nemoci? Co je na ní divného? Vždyť to dá rozum! Patří to tedy k životu. Křesťanství, které vykládá biblické texty jako život v nepřestávajícím *rauši*, je vadné! Spasení na tomto světě se nesmí rovnat stavu po kouření marihuany a nebo po požití pervitinu. Ani náboženství nám není drogou! Únava z poctivé služby je Pánu Bohu známa, počítá s ní a také nám nabízí vydechnutí: *Pojďte ke mně, všichni, kdo se*

¹ Jako šest dní stvoření, které nám připravily svět, jenž byl dobrý, tak se Pán Bůh hlásí k tvůrčí aktivitě i v životě starého Izraele (řazení do šesti je původně židovské)

namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. (Matoušovo evangelium 11, 28)

b) Dovedeme se unavovat nad míru

Nedovedeme zakončit počítačovou hru, opustit film a dokoukat jej v počítači druhý den, nedovedeme odložit rozečtenou knihu, nedovedeme nedosekat hromadu pařezů, nedovedeme zastavit na cestě na dovolenou či z ní. Nedovedeme střízlivě volit práci, která by odpovídala našim možnostem sil a zdraví. Nedovedeme přestat pracovat, protože „peníze přece leží na ulici a kdo nedělá, ten je nemá a nepojede do Benátek, nemá dobré auto...“ Jistě, ale pak se nedivme, že jsme šíleně unaveni. A taková únava hraničí se hříchem.

Dokonce se dovedeme unavovat i v církvi, když formy odpovídající stavu před sto lety tlačíme i do dnešní doby. Například nedělní odpolední shromáždění, při nichž se občas staršovstva podivují, že lidé nechodí, spí...² Byla i v naší církvi doba, kdy se lidé scházeli z dálky a obětovali více, než mohli.³ A mohli bychom pokračovat dále. Manželé se dokáží maximálně unavit – když od sebe očekávají nemožné. Můžeme být unaveni dětmi – nechceme po nich příliš? A být unaveni z rodičů, když po nich chceme, aby byli anděly...

c) Únava z Boha

Jak vzniká únava v tak vzácném vztahu, jakým je život s Bohem? Když z neměnnosti Boží je představa, že je nudný, protože je pořád stejný. Unavuje nás věrnost – někdy i ta Jeho! Mluví nám do života! Když se nám zdá, že závazek poslušnosti je moc náročný, když se nám zdá, že na nás nechal moc velkou odpovědnost, když tak dlouho prosíme, hledáme a tlučeme a přesto nám Bůh nevyhověl a nevyhověl, když vidíme, jak je spravedlnost slepá a čas letí, my bychom dávno jednali a Bůh... Když v nás roste přesvědčení, že Pán Bůh nehraje fér. Pak se stává náboženství břemenem a dochází nám dech...

Nevzýval jsi mne!

A tato únava se projeví: *Nevzýval jsi mne!* Nebavil jsi se se mnou, nehledal jsi mne... Ztratila se pro Izraelitu svobodně projevovaná pozornost: *Své jehňátko v obět' zápalnou jsi pro mne nepřivedl, nectil jsi mě svými obětními hody. Vonné koření jsi mi za stříbro nenakoupil, tukem svých obětí jsi mě neobčerstvil.* Samozřejmě, že jde i o oběti zápalné, kde shoří vše, ale ve velké většině jde o oběti obecenství. Společnosti, kde se maso jí, kde se užívají jablíčka z obětí přídatných, mouka či rozinky – tedy, kde se mlsají společně koláče. Pokud se tyto oběti zastaví, tak se lidé uzavírají sami do sebe. A evropské křesťanství je valnou většinou unavené!

Ani pro Izrael to nebyla a ani pro nás to není Bohem vyžadovaná zbytečná pozornost. Není citlivka. Nedurdí se pro to, co by mohl přejít s mávnutím ruky! Nenutí nás ke strojenému projevování pozornosti: *Nenutil jsem tě sloužit mi obětními dary, ani kadidlem jsem tě neobtěžoval.* Bůh nikoho neunavoval! Ani to maličko nežádal. Nevyžadoval ani „levnější“ oběti a už ani tu vůni...

² Kazatel Spurgeon zažil velká probuzení, ale zažil také dobu, kdy se toto probuzení drželo v obrátkách silou mocí. Nezdravě a nepřirozeně. Vymýšlel pak všelicos, aby udržel pozornost (i veliký Spurgeon!) Do odpoledního shromáždění, kde lidé klímbali, přinesl jednou obyčejnou a nedokonale očištěnou cihlu a postavil ji na Stůl Páně, na naleštěnou plochu. Lidé čekali co bude. Nebylo nic. Po bohoslužbách ji zase vzal a odnesl.

³ Vypráví se, že typická neděle kolem roku 1909 vypadala takto: V jedné stanici v jižních Čechách se každou neděli schází 15 až 20 křesťanů, ale jednou za čtvrt roku přijíždí sloužit na stanici opravdový kazatel. Lidé dorazí po snídani. Někteří museli jít pěšky pět hodin. Další trávili celou noc ve vlaku, a potom další dvě hodiny pěšky. Dnes jich bylo 40, a všichni dorazili včas s hladovým a hledajícím srdcem. V ten den byla shromáždění tři: ranní, odpolední a večerní, a o půlnoci se všichni rozloučili. Jeden mladý muž ten den uvěřil a vrátil se domů s radostí z nového života, šel přitom čtyři hodiny pěšky. Nebyl to ale konec dne, protože bratři chtěli ještě mluvit o církevních a sborových záležitostech až do dvou do rána. Kazatel John Porter potom v pondělí ráno šel 2 ½ hodin pěšky na nádraží, a byl zpátky v Praze v 16:30 odpoledne. (Mark Potma, ordinační práce 2010)

Bůh je unavován člověkem

Ruku v ruce jde naše duchovní únava a pokusy o přinucení Boha k vázanosti: *Jenom svými hříchy chtělš mě nutit k službě, svými nepravostmi jsi mě obtěžoval.* Bůh je tu unavován člověkem! *Unavoval jsi mne svými proviněními.* Pokud na Pána Boha hrneme jen své hříchy a nectíme jej společenstvím s Ním a s Jeho lidmi, pokud se stavíme zády k jeho práci a jen na něj pak naskládáme svoje hříchy, unavujeme jej. A unavovat znamená probouzet jeho hněv. Izraele pak Bůh vydal soudům.

a) A čím toho Boha unavujeme?

Odpovězme slovy z proroků: *Unavujete Hospodina svými slovy. Ptáte se: „Čím ho unavujeme?“ Tím, že říkáte: „Každý, kdo se dopouští zlého, líbí se Hospodinu, takovým on přeje.“ Anebo: „Kde je Bůh zastávající právo?“* (Malachiáš 2, 17) Ale mohli bychom číst také Izajáše: *„K čemu je mi množství vašich obětních hodů, praví Hospodin. Přesýtil jsem se zápalných obětí beranů i tuku vykrmených dobytčat, nemám zájem o krev býčků, beránků a kozlů. Že se mi chodíte ukazovat! Kdo po vás chce, abyste šlapali má nádvoří? Nepřinášejte už šalebné obětní dary, kouř kadidla je mi ohavností, i novoluní, dny odpočinku a svolaná shromáždění; ničemnost a slavnostní shromáždění, to nemohu vystát. Z duše nenávidím vaše novoluní a slavnosti, jsou mi jen na obtíž, jsem vyčerpán, když je musím snášet. Když rozprostíráte své dlaně, zakrývám si před vámi oči. Ať se modlíte sebevíc, neslyším. Vaše ruce jsou celé od krve. Omyjte se, očistěte se, odkliděte mi své zlé skutky z očí, přestaňte páchat zlo.“* (Izajáš 1, 11-16)

b) A dá se Bůh unavit?

Ale Bůh zároveň nikdy nebude unaven. Boha však neunavíme! Není to možné. *„Proč říkáš, Jákože, proč, Izraeli, mluvíš takto: „Má cesta je Hospodinu skryta, můj Bůh přehlíží mé právo?“ Cožpak nevíš? Cožpak jsi neslyšel? Hospodin, Bůh věčný, stvořitel končin země, není zemdlený, není znavený, jeho rozumnost vystihnout nelze. On dává zemdlenému sílu a dostatek odvahy bezmocnému. Mladíci jsou zemdlení a unavení, jinoši se potácejí, klopýtají. Ale ti, kdo skládají naději v Hospodina, nabývají nové síly; vznášejí se jak orlové, běží bez únavy, jdou bez umdlení.* (Izajáš 40, 27-31) Znovu a znovu se zvedá, má tvůrčí aktivitu A tady jsem zpět u těch šesti zastavení nabízejících milost. Znova zasahuje do děje a zachraňuje nás. Dává i síly navíc! Neunavitelný...

To je dnešní evangelium: Přátelé, zvěstuji Vám Boha, který zvládne naši přirozenou i nepřirozenou únava. Přestože musel trestat tím nejhlubším zavržením a vymazáním Izraele a svého Syna – proto, že jsme únava odpadli od jeho pravdy, opět nás milostivě pozvedne a přitáhne k sobě.